

PREDHOVOR /10

VŠEOBECNÁ ČASŤ /13

■ 1. HISTÓRIA FORENZNEJ PSYCHOLÓGIE

- 1.1. Spoločensko-historické predpoklady vzniku forenznej psychológie /15
- 1.2. Vývoj forenznej psychológie /19

■ 2. PREDMET A SYSTEMATIKA FORENZNEJ PSYCHOLÓGIE

- 2.1. Predmet forenznej psychológie /23
- 2.2. Systematika forenznej psychológie /24
- 2.3. Členenie forenznej psychológie podľa právnej náplne expertízy /28

■ 3. PRÁVNE ASPEKTY FORENZNOPSYCHOLOGICKEJ PRAXE

- 3.1. Štruktúra právnych noriem /30
- 3.2. Trestné právo /34
  - 3.2.1. Trestný čin a trestná zodpovednosť /34
  - 3.2.2. Systematika trestného zákona /37
  - 3.2.3. Tresty a ochranné opatrenia /38
- 3.3. Forezný psychológ ako znalec /40
  - 3.3.1. Právne ustanovenia pre súdnych znalcov a tlmočníkov /40
  - 3.3.2. Etické princípy znaleckej činnosti /44
  - 3.3.3. Výpoveď znalca pred súdom /46
- 3.4. Štruktúra súdnoznaleckého posudku /47
  - 3.4.1. Úvodná časť /47
  - 3.4.2. Nález znaleckého posudku z odboru psychológia /47
    - 3.4.2.1. Výpis zo spisového materiálu /48
  - 3.4.3. Psychologické vyšetrenie /49
  - 3.4.4. Posudok a záver /52

■ 4. TEÓRIE DELIKVENCIE

- 4.1. Základné pojmy /53
- 4.2. Biologické teórie /55
- 4.3. Sociologické a sociálnopsychologické teórie delikvencie /59
- 4.4. Psychologické teórie delikvencie /64
  - 4.4.1. Psychodynamické prístupy /64
  - 4.4.2. Behaviorálne koncepcie kriminogenézy /67
- 4.5. Polyetiologický prístup k delikvencii /70

■ 5. PSYCHOLÓGIA UPLATŇOVANIA PRÁVA

- 5.1. Úvod /72
- 5.2. Vybrané problémy policajnej a kriminalistickej psychológie /73
  - 5.2.1. Policajná personalistika /74
  - 5.2.2. Psychológia výsluchu a výpovede /75
    - 5.2.2.1. Psychologické premenné pri výsluchu /75
    - 5.2.2.2. Psychológia výpovede /81
  - 5.2.3. Psychologické aspekty ďalších vyšetrovacích postupov /82
  - 5.2.4. Špeciálne psychologické vyšetrovacie metódy /87
    - 5.2.4.1. Psychologické profilovanie /87
    - 5.2.4.2. Polygraf, „detektor lži“ /89
    - 5.2.4.3. Vyšetrovacia hypnóza a farmakointerview /90
- 5.3. Psychológia súdneho konania /91
  - 5.3.1. Psychologické aspekty rôznych justičných systémov /91
  - 5.3.2. Sociálna atmosféra a komunikácia v súdnej sieni /93
  - 5.3.3. Proces rozhodovania poroty, resp. sudcov /94

■ 6. PSYCHICKÉ DETERMINANTY SOCIÁLNEHO ZLYHANIA

- 6.1. Úvod /97
- 6.2. Globálne funkcie psychiky /97
  - 6.2.1. Vedomie /98
  - 6.2.2. Pozornosť /99
  - 6.2.3. Vnímanie /100
- 6.3. Kognitívne schopnosti /101
  - 6.3.1. Intelekt /101
  - 6.3.2. Pamäť /102
  - 6.3.3. Myslenie /104
- 6.4. Osobnosť /105
- 6.5. Motivácia ľudského správania /109
  - 6.5.1. Emotivita /109
  - 6.5.2. Pudy, inštinky, potreby /111
- 6.6. Cieľovosť správania /111
  - 6.6.1. Vôľa /112
  - 6.6.2. Vôľové konanie /112
- 6.7. Analýza motivácie trestného činu /113

■ 7. ONTOGENETICKÉ ASPEKTY VO FORENZNEJ PSYCHOLÓGII

- 7.1. Štádiá životnej cesty a ich riziká /118
- 7.2. Detský vek /120
  - 7.2.1. Dieťa v ranom a predškolskom veku (0 – 6 rokov) /121
  - 7.2.2. Dieťa v mladšom školskom veku (6 – 10 rokov) /123
  - 7.2.3. Dieťa v staršom školskom veku (10 – 14 rokov) /124
  - 7.2.4. Dieťa ako objekt znaleckej činnosti /126

- 7.3. Juvenilný vek /129
- 7.3.1. Špecifická juvenilnej delikvencie /129
- 7.3.2. Trest, nápravná výchova, psychologická intervencia /132
- 7.4. Adolescencia a dospelý vek /136
- 7.5. Regresný vek /138

ŠPECIÁLNA ČASŤ /145

■ 8. FORENZNE VÝZNAMNÉ PSYCHICKÉ PORUCHY

- 8.1. Úvod /147
- 8.2. Psychoreaktívne stavy /147
  - 8.2.1. Abnormné reakcie /147
  - 8.2.2. Reaktívne stavy a vývoje /153
  - 8.2.3. Neurózy /156
- 8.3. Poruchy osobnosti (psychopatie) /157
  - 8.3.1. Paranoidná porucha osobnosti /160
  - 8.3.2. Schizoidná porucha osobnosti /161
  - 8.3.3. Dissociálna porucha osobnosti /163
  - 8.3.4. Emočne nestabilná porucha osobnosti /163
  - 8.3.5. Histriónska porucha osobnosti /164
  - 8.3.6. Iné, forenzne menej významné poruchy osobnosti /166
- 8.4. Psychózy /167
  - 8.4.1. Afektívne poruchy /168
    - 8.4.1.1. Depresívna epizóda /168
    - 8.4.1.2. Manická epizóda /171
  - 8.4.2. Schizofrénia, schizofrénne psychózy a poruchy s bludmi /172
- 8.5. Mentálna retardácia /178
  - 8.5.1. Mentálna subnorma /179
  - 8.5.2. Ľahká mentálna retardácia /182
  - 8.5.3. Stredne ťažká a ťažká mentálna retardácia /185
- 8.6. Psychické poruchy podmienené organickým poškodením CNS /186
  - 8.6.1. Epilepsia /186
  - 8.6.2. Demencie /187
- 8.7. Niektoré psychické poruchy detského veku a ich forezný význam /189

■ 9. FOREZNOPSYCHOLOGICKÉ PROBLÉMY ZÁVISLOSTI OD PSYCHOTROPNÝCH LÁTOK

- 9.1. Spotreba alkoholu a kriminalita /192
- 9.2. Alkoholové opojenie /193
- 9.3. Závislosť od alkoholu /197
- 9.4. Drogové závislosti /201
  - 9.4.1. Úvod do problematiky /201

- 9.4.2. Vývoj drogovej scény u nás a vo svete /203
- 9.4.3. Súdnoznalecká a legislatívna problematika tvrdých drog /210
- 9.5. Nekonzumné závislosti (Patologické hráčstvo) /214

■ 10. PSYCHOLOGICKÉ PROBLÉMY VO FORENZNEJ SEXUOLÓGII

- 10.1. Úvod /219
- 10.2. Sexuálne motivovaná kriminalita /223
- 10.3. Forenzné problémy homosexuality /228
- 10.4. Forenzný význam niektorých sexuálnych porúch a deviácií /231
- 10.5. Znalecké posudzovanie páchatelov sexuálnej kriminality /242

■ 11. FORENZNÁ AGRESOLÓGIA

- 11.1. Základné pojmy /245
- 11.2. Teórie agresivity /247
  - 11.2.1. Psychoanalytické a inštinktivistické teórie /247
  - 11.2.2. Behaviorálne teórie agresivity /249
  - 11.2.3. Bio-psycho-sociálne a integratívne modely agresivity /251
- 11.3. Psychodiagnostika agresivity /254
- 11.4. Násilné trestné činy a ich forenznopsychologické posudzovanie /257
  - 11.4.1. Vražda /257
  - 11.4.2. Vražda novonarodeného dieťaťa /260
  - 11.4.3. Ublíženia na zdraví /264
  - 11.4.4. Ďalšie násilné trestné činy /265
- 11.5. Samovražednosť a jej forenzné aspekty /272

■ 12. TRANSKULTURÁLNE ASPEKTY FORENZNEJ PSYCHOLÓGIE

- 12.1. Rómovia /281
  - 12.1.1. Spoločensko-historické súvislosti /281
  - 12.1.2. Forenznopsychologické osobitosti delikvencie Rómov /285
  - 12.1.3. Možnosti prevencie rómskej delikvencie /287
  - 12.1.4. Psychiatricko-psychologické problémy v expertíze rómskych delikventov /288
- 12.2. Transkultúrne aspekty v trestnej činnosti cudzincov /295

■ 13. VIKTIMOLÓGIA

- 13.1. Úvod /303
- 13.2. Základné pojmy a úlohy viktimológie /303
- 13.3. Viktimologické aspekty jednotlivých foriem trestnej činnosti /308
  - 13.3.1. Násilná trestná činnosť /308
  - 13.3.2. Majetková trestná činnosť /310
  - 13.3.3. Viktimológia pri sexuálnych trestných činoch /312
  - 13.3.4. Viktimológia trestných činov voči maloletým /319

■ 14. PSYCHOLÓGIA PENITENCIÁRNEJ A POSTPENITENCIÁRNEJ STAROSTLIVOSTI

- 14.1. Úvod do problematiky /323
- 14.2. Krátka história trestu a trestania /324
- 14.3. Sociálnopsychologické aspekty výkonu trestu /328
- 14.4. Psychické poruchy vo výkone trestu /330
- 14.5. Uplatnenie socioterapeutických a psychoterapeutických metód vo väzenstve /334
- 14.6. Psychologické aspekty postpenitenciárnej starostlivosti /337

■ 15. PSYCHOLOGICKÉ OTÁZKY PREVENIE A PROGNOTIKY DELIKVENCIE

- 15.1. Prevencia kriminality a delikvencie /340
- 15.2. Prognostika kriminality /343
  - 15.2.1. Oblasti a typy prognostiky kriminality /343
  - 15.2.2. Predelikventná prognostika /344
  - 15.2.3. Prognostika recidívy /347
  - 15.2.4. Posudzovanie prognózy resocializácie vo foreznopsychologickej expertíze /349

LITERATÚRA /353

MENNÝ REGISTER /367

SUMMARY /373